

VERGİ PUSULASI

Promosyondur. Para ile satılmaz. Sayı: 4 - Nisan 2023

Şirket Çalışanlarına Sunulan Hisse Edindirme Planlarının Muhasebeleştirilmesi ve Vergilendirilmesi

Ayfer KAYACAN

Vergiye Uyumlu Mükelleflere Vergi İndirimi Müessesesindeki Son Değişiklikler

Oytun YAĞLITEPE - Abdullah YEKELER

Emisyon Primlerinin Sermaye Artırımında İndirim Uygulaması Karşısındaki Durumu

Mesut HURŞİTOĞLU

Travmanın Mali Yansıması: Deprem Vergisi

Ömer ŞENER

2022 Yılı Matrah Artırımı:

Yine Yeni Yeniden Yapılandırma Kanunu

Murat SOFTA

VERGİ PUSULASI

5. YIL

Maliye Denetim Elemanları Derneği 3 Aylık Yayın

YAZI DANIŞMA KURULU

ADI-SOYADI	UNVANI	GÖREV YERİ
Prof. Dr. Abuzer PINAR	Öğretim Üyesi	Ankara Medipol Üniversitesi
Prof. Dr. Murat BATI	Öğretim Üyesi	19 Mayıs Üniversitesi
Prof. Dr. Murat DEMİR	Öğretim Üyesi	Harran Üniversitesi
Dr. Başar SOYDAN	Öğretim Üyesi	Marmara Üniversitesi
Dr. Mehmet KÜÇÜKKAYA	Öğretim Üyesi	Harran Üniversitesi
Turan ULAS	Öğretim Üyesi	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Dr. Eyyüp İNCE	Vergi Başmüfettişi (E. Gelirler Kontrolörü)	İstanbul Sektörel-1
Dr. Erdal KOYUNCU	Vergi Başmüfettişi (E. Gelirler Kontrolörü)	İstanbul Sektörel-1
Dr. Gülşen ÖZKAN	Vergi Başmüfettişi (E. Hesap Uzmanı)	Ankara Sektörel-1
Fisun TÜRKMEN	Vergi Başmüfettişi (E. Hesap Uzmanı)	Ankara Sektörel-1
Nazmi KARYAĞDI	E. Baş Hesap Uzmanı	Özel Sektör
Erhan COŞGUN	E. Vergi Başmüfettişi (E. Gelirler Kontrolörü)	Özel Sektör
Hakkı SAYAN	E. Vergi Baş Müfettişi (E. Hesap Uzmanı)	Özel Sektör
Erdal GÜLEÇ	E. Hesap uzmanı	Özel Sektör
Naciye TAŞKESEN	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Murat SOFTA	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Adile ECEMİŞ GÜLEÇ	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Erkan EŞİT	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Çiğdem GÜNEŞ AŞIK	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Hasan AYZİT	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Mikail OKYAY	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Ufuk KAYNAR	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Fırat DEMİR	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Bayram MAVİ	Hazine ve Maliye Müfettişi	Teftiş Başkanlığı
Cihad ULUS	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Ömer ŞENER	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Gökhan USLU	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Adem YALÇIN	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Yasin TOPAL	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Mustafa YILMAZ	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Hamdi YILDIRIM	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Faruk ARSLAN	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Hüseyin SUNGUR	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Behiç BARIŞIK	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Kürşat ÖZTÜRK	E. Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Yusuf YILDIZ	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Sedat KANLI	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Salih YILMAZ	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Sinan UYGUR	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Ümit Çağlar IŞIKOĞLU	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Ahmet YAVUZ	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
İkbal BAŞ	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Rıdvan ÖNDER	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Bilal KABASAKAL	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Emre SEZER	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Murat MUTLU	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
İbrahim FATİHOĞLU	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Sercan KOÇ	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Mehmet SUBAŞI	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
İbrahim Eren ARSLAN	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Yusuf KARATAŞ	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Ferhat ATAĞUL	Hazine ve Maliye Müfettişi	Teftiş Başkanlığı
Halit İslam EKMEK	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Nasuh ERDÖNMEZ	Vergi Müfettişi	İzmir Sektörel-1
Pelin ÇOŞKUN	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Harun DOĞAN	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Uğur KÜÇÜKKAHYAĞLU	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Kamil SIR	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Ramazan EFE	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Hasan KAYA	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Murat DÖNMEZ	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Cevdet KAPLAN	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Barış Berk GÜNDOĞMUŞ	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Haluk AMİL	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Mehmet Nazmi TOR	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Sıbğatullah İMAMOĞLU	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Alican KARABULUT	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Naci KAYAKÖZÜ	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Alican ÖZÜZEYBEK	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1

VERGİ PUSULASI

SAYI 4

TARİH NİSAN / 2023

Sahibi Maliye Denetim Elemanları Derneği Adına Dernek Başkanı
Halit İslam EKMEN

Genel Yayın Yönetmeni Adile ECEMİŞ GÜLEÇ
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Ufuk KAYNAR

Dış İlişkiler Koordinatörü Mehmet Nazmi TOR
ve Reklam Sorumlusu

Yayın Kurulu Şenay OTO
Funda ŞAHİN
Ayfer KAYACAN
Ömer YÜREK
Fırat DEMİR
Hüseyin PEKMEZCİLER
Sinan UYGUR
Adem YALÇIN
Rıdvan ÖNDER
Nasuh ERDÖNMEZ

İstanbul Temsilcisi Özge İnci HURŞİTOĞLU

Ankara Temsilcisi Behiç BARIŞIK

İzmir Temsilcisi Kazım ATİK

Makale Göndermek İçin yayin@mded.org

Dizgi ve Görsel Tasarım Fatma Nur İYİĞÖR

Yayın Satış ve Yazışma Adresi Finanskent Mah. Finans Cad. Sarphan Finans Merkezi
Sitesi B Blok No:5/B No:333 Ümraniye/İstanbul
(212) 909 13 10 yayin@mded.org www.mded.org

Baskı Cilt Aryan Basım Tanıtım ve Matbaa Hizmetleri San. Tic.
Ltd. Şti. - Yüzyıl Mah. Mas-Sit Matbaacılar Sitesi
5. Cadde: No:57-58 Bağcılar/İstanbul - (212) 544 99 06

Yıllık Abone Bedeli 500,00 TL (KDV Dahil)

- Dergimiz 3 AYLIK DERGİ olup, gönderilen makaleler en az 1 tanesi 10 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip olan 2 okuma komisyonu üyesi tarafından okunmaktadır.
- Okuma komisyonu tarafından uygun görülen makaleler yayın kurulu kararı ile yayımlanmaktadır. Yazım ve yayın kuralları makalelerden önceki bölümde yer almaktadır.
- Vergi Pusulası Dergisinde yer alan yazı, tablo, şekil veya resimlerin telif hakkı Maliye Denetim Elemanları Derneğine aittir. Bir bölümü veya tamamı Dernek Yönetim Kurulu yazılı izni olmaksızın kopyalanamaz ya da bastırılmaz yazılardan alıntı yapıldığında kaynağın belirtilmesi gerekmektedir.
- Vergi Pusulası Dergisinde yayımlanan yazıların bilimsel ve etik sorumluluğu yazarlara aittir. Bu yazılar Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın veya Vergi Denetim Kurulu'nun görüşü olarak değerlendirilemez

MEVZUATTAKİ GELİŞMELER

Sinan UYGUR

Vergi Müfettişi

Gelir Vergisi Kanununda Yapılan Değişiklikler

✓ Sermaye Şirketlerinin Kendi Hisselerini İktisabında Tevkifat Oranı Yüzde %0 Olarak Belirlendi

14 Şubat 2023 tarihli ve 32104 (1. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6791 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile tam mükellef sermaye şirketlerinin Türk Ticaret Kanunu hükümleri kapsamında kendi hisse senetlerini veya ortaklık paylarını iktisap etmeleri durumunda, dağıtılmış kar payı sayılan bu tutarlar üzerinden uygulanan stopaj oranı %15’ten %0’a indirilmiştir.

Hatırlanacağı üzere, 7256 Sayılı Kanun’un 17 nci maddesiyle, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesine eklenen (17.11.2020) fıkra uyarınca, tam mükellef sermaye şirketlerinin Türk Ticaret Kanunu hükümleri kapsamında kendi hisse senetlerini veya ortaklık paylarını iktisap etmeleri durumunda bunları;

- **Sermaye azaltımı yoluyla itfa etmeleri halinde** iktisap bedeli ile hisse senetlerinin veya ortaklık paylarının itibari değeri arasındaki fark tutarın sermaye azaltımına ilişkin kararın ticaret sicilinde tescil edildiği tarih,
- **İktisap bedelinin altında bir bedel karşılığında elden çıkarmaları halinde** iktisap bedeli ile elden çıkarma bedeli arasındaki fark tutarın elden çıkarma tarihi,
- **İktisap ettikleri tarihten itibaren iki tam yıl içerisinde, sermaye azaltımı yoluyla** itfa etmemeleri veya elden çıkarmamaları halinde, iktisap bedeli ile hisse senetlerinin veya ortaklık

paylarının itibari değeri arasındaki fark tutarın iktisap tarihinden itibaren iki tam yıllık sürenin son günü itibarıyla dağıtılmış **kar payı** sayılacağı ve bu tutarlar üzerinden **%15 vergi tevkifatı** yapılacağı düzenlenmiştir.

Ayrıca aynı maddede, tevkif edilen vergilerin herhangi bir vergiden mahsup edilemeyeceği düzenlenmiş ve Cumhurbaşkanına tam mükellef sermaye şirketinin paylarının Borsa İstanbul'da işlem görüp görmemesine, işlem gören paylarının toplam payları içindeki oranına, geri alınan payların Borsa İstanbul'da işlem gören paylardan olup olmamasına, tam mükellef kurumlardan geri alınıp alınmamasına, tam mükellef sermaye şirketinin yıllık satış hasılatı ve diğer gelirlerinin toplam tutarına göre ayrı ayrı ya da birlikte, bu oranı sifıra kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmak suretiyle yeniden tespit etmeye yetki verilmiştir.

Bu Karar ile stopajlara ilişkin 2009/14592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Kararın 1 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Eklenen fıkra:

“193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında, tam mükellef sermaye şirketlerinin iktisap ettikleri kendi hisse senetleri veya ortaklık paylarına ilişkin olarak dağıtılmış kâr payı sayılan tutarlar üzerinden %0 oranında tevkifat yapılır.”

Buna göre, yukarıda yer verilen düzenleme uyarınca, **tam mükellef sermaye şirketlerinin Türk Ticaret Kanunu hükümleri kapsamında kendi hisse senetlerini veya ortaklık paylarını iktisap etmeleri durumunda, dağıtılmış kar payı sayılan bu tutarlar üzerinden uygulanan stopaj oranı %15'ten %0'a** indirilmiştir.

Söz konusu Karara aşağıdaki bağlantı yoluyla ulaşabilirsiniz.

Katma Değer Vergisi Kanununda Yapılan Değişiklikler

✓ Konteyner ve Prefabrik Yapı Teslimlerinde KDV Oranının %1'e İndirilmesinin Kapsamı Genişletildi

23/2/2023 tarihli ve 32113 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6830 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile konteyner ve prefabrik yapı teslimlerinde KDV oranının %1'e indirilmesinin kapsamı genişletildi.

Hatırlanacağı üzere, 14/2/2023 tarihli ve 32104 (1. Mükerrer) sayılı R.G'de yayımlanan 6790 Sayılı Karar ile prefabrik yapı ile konteynerlerin, 6785 sayılı Karar ile olağanüstü hal ilan edilen illerde kullanılmak üzere 31/12/2023 tarihine kadar afetzedeler ile KDV Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasında sayılan kurum ve kuruluşlara tesliminde (kurulum ve montaj işleri dâhil), KDV oranı %18'den %1'e indirilmiştir.

Bu Karar ile yukarıda belirtilen iller ile kurum ve kuruluşlara teslim yapılması şartı kaldırılmıştır. Buna göre, prefabrik yapı ile konteynerlerin 31/12/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) tesliminde (kurulum ve montaj işleri dahil), %18 yerine %1 KDV oranı uygulanacaktır.

Düzenleme 23/2/2023 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

Kurumlar Vergisi Kanununda Yapılan Değişiklikler

✓ Sermaye Artırımında İndirimin Süresine İlişkin Tebliğ Yayımlandı

1 Mart 2023 tarihli ve 32119 sayılı Resmî Gazete’de 21 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Tebliği yayımlandı.

Bu Tebliğde; nakdi sermaye artışında faiz indirimi konularında açıklamalara yer verilmiştir.

Tebliğ ile yapılan açıklamalardan öne çıkan hususlar ise aşağıdaki gibidir.

-Sermaye Artırımında İndirim

Bilindiği üzere, nakdi sermaye artışında faiz indirimine ilişkin Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 10-1/1 maddesinde;

- 26.10.2021 tarihli 7338 Sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle, nakdi sermaye artışında faiz indirimi uygulamasında %50 oranı yurt dışından gelen sermaye payları için %75 olarak belirlenmiş,

- 5.7.2022 tarihli 7417 Sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle, indirim düzenlemesindeki süresiz yararlanma hakkı, sermaye artırımına ilişkin kararın veya ilk kuruluş aşamasında ana sözleşmenin tescil edildiği hesap dönemi ile bu dönemi izleyen 4 hesap dönemi dikkate alınarak sınırlandırılmış; ayrıca bu değişiklik hükmünün, değişiklik öncesinde yapılan nakit sermaye artışları için de 5 hesap dönemi için uygulanacağı düzenlenmiştir.

Bu Tebliğ ile yukarıda yer alan düzenlemelere ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

Buna göre;

- Sermaye şirketleri, anılan indirim uygulamasından, 5/7/2022 tarihinden itibaren gerçekleştirdikleri nakdi sermaye artışları üzerinden, nakdi sermaye artışının yapıldığı

hesap döneminden başlamak üzere beş hesap dönemi için ayrı ayrı yararlanabileceklerdir.

- Mükelleflerce nakdi sermaye artışının yapıldığı hesap dönemi dâhil beş hesap dönemi boyunca kazancın yetersizliği nedeniyle yararlanılamayan söz konusu indirim tutarı, herhangi bir süre sınırlaması olmaksızın ve endekslemeye tabi tutulmaksızın sonraki dönemlerde indirim konusu yapılabilecektir.

- İndirim tutarının hesaplanmasında TCMB tarafından yararlanılan yıl için en son açıklanan ticari krediler faiz oranı dikkate alınacağından, sadece yıllık hesap dönemi itibarıyla bu indirimden yararlanılması mümkün bulunmaktadır.

✓ Sermaye Azaltımında Vergilendirmeye İlişkin Tebliğ Yayımlandı

09/11/2022 tarihli R.G’de yayımlanan 7420 sayılı Kanun ile Kurumlar Vergisi Kanunu’na eklenen 32/B maddesiyle sermaye azaltımında vergilemenin; sermaye unsurlarının sermayeye ilavesinden itibaren 5 yıl dolmadan veya 5 yıl sonra azaltmaya bağlı olarak iki farklı şekilde yapılması düzenlenmiştir.

Buna göre;

a) Sermayeye aktarılan çeşitli kaynakları aktarıldığı tarihten itibaren 5 yıl boyunca sermaye azaltımı yapmayan kuramlarda, bu sürenin sonunda sermaye azaltılmışsa, işletmeye konulan nakdi veya aynı sermaye ile sermayeye eklenen diğer unsurların toplam sermayeye oranlanması suretiyle azaltıma konu edilen tutar içerisindeki sermaye unsurları tespit edilerek vergilendirme yapılacağı,

b) Sermayeye aktarılan çeşitli kaynakları aktarıldığı tarihten itibaren 5 yıldan önce

sermaye azaltımı yapan kurumlarda, azaltılan sermayenin öncelikle;

- Sermayeye ilave dışında başka bir hesaba nakledilmesi, işletmeden çekilmesi veya sermaye hesabından başka hesaplara aktarımı kurumlar vergisine ve kâr dağıtımına /ana merkeze aktarılan tutara bağlı vergi kesintisine tabi tutulacak hesaplardan (kurumlar vergisi ve gelir vergisi stopajı hesaplanacaktır),

- Daha sonra, sadece kar dağıtımına/ana merkeze aktarılan tutara bağlı vergi kesintisine tabi tutulacak öz sermaye kalemlerinden (gelir vergisi stopajı hesaplanacaktır),

- Son olarak ise başka bir hesaba nakledilmesi veya işletmeden çekilmesi halinde vergilendirilmeyecek olan aynı ve nakdi sermayeden (herhangi bir vergilendirme yapılmayacaktır),

oluştugu kabul edilerek vergilendirme yapılacağı

c) Yapılan sermaye azaltımında sermayeye eklenen kaynakların bazılarının 5 yıllık süreyi aşması bazılarının ise aşmaması durumunda ise söz konusu kaynaklardan öncelikli olarak sermayeye ilave edilme tarihi 5 yılı geçmemiş olanların çekildiği kabul edileceği,

d) Geçmiş yıl zararlarının mahsubu suretiyle sermaye azaltılması durumunda, azaltıma konu edilen sermaye unsurları da yukarıda belirtilen hükümler kapsamında tespit edileceği; ancak bu tutarlar üzerinden kâr dağıtımı veya ana merkeze aktarılan tutar kapsamında vergi kesintisi yapılmayacağı, düzenlenmiştir.

✓ **Ek Kurumlar Vergisi Ve Deprem Bölgesine Yönelik İstisna Ve İndirimler**

“Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” TBMM Genel Kurulunun 9 Mart 2023 tarihli oturumunda kabul edilerek yasalaştı. 12 Mart 2023 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 7440 sayılı Kanun’la ihdas edilen ek kurumlar vergisi ve deprem bölgesine yönelik istisna ve indirimler hakkındaki açıklamalarımız şu şekilde özetlenmiştir:

1. Ek kurumlar vergisi

Kahramanmaraş’ın Pazarcık ve Elbistan ilçelerinde meydana gelen depremlerin oluşturduğu etkilerin giderilmesini temin etmek amacıyla 7440 sayılı Kanun’un 10. maddesinin (27) numaralı fıkrasıyla tek seferlik ek kurumlar vergisi getirilmiştir.

a. Ek kurumlar vergisine tabi istisna ve indirimler ile ek vergi oranı

Kurumlar vergisi mükellefleri tarafından, 2022 yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde gösterilmek suretiyle;

- Kurumlar Vergisi Kanunu (KVK) ile diğer Kanunlarda yer alan düzenlemeler uyarınca kurum kazancından indirim konusu yapılan istisna ve indirim tutarları ile aynı Kanun’un 32/A maddesi kapsamında indirimli kurumlar vergisine tabi matrahları üzerinden, dönem kazancı ile ilişkilendirilmeksizin %10 oranında, - KVK’nın 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde düzenlenen istisna (iştirak kazancı istisnası) ile yurtdışından elde edilen ve en az %15 oranında vergi yükü taşıdığı tevsik edilen istisna kazançlar üzerinden ise %5 oranında, ek vergi hesaplanacaktır. Bu verginin gider ve indirim olarak dikkate alınması mümkün olmayıp hiçbir vergiden mahsup da edilemeyecektir.

b. Ek vergisinin ödeme süreleri

Bu verginin ilk taksitinin kurumlar vergisinin ödeme süresi içinde, ikinci taksitinin ise bu süreyi takip eden 4. ayda ödenmesi gerekmektedir. Buna göre normal hesap dönemine (01.01-31.12) sahip kurumlar vergisi mükellefleri tarafından söz konusu ek verginin ilk taksiti 2 Mayıs 2023 tarihine, 2. taksiti ise 31 Ağustos 2023 tarihine kadar ödenecektir.

c. Özel hesap dönemine tabi mükellefler

Özel hesap dönemi tayin edilen mükelleflerde bu vergi, 2023 yılı içinde sona eren hesap dönemi için verilmesi gereken beyannamelerde gösterilmek suretiyle uygulanacaktır.

ç. Ek vergiye tabi olmayan istisna ve indirimler

KVK'nın 5. maddesinin birinci fıkrasının; (d) (i), (j) ve (k) bentleri ile geçici 14. maddesi kapsamındaki istisnalar, aynı Kanun'un 10. maddesinin birinci fıkrasının; (b), (c), (ç), (d), (e), (f), (g) ve (h) bentleri kapsamındaki indirimler, Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 61. maddesi kapsamında tevkifata tabi yatırım indirimi istisnası, ilgili Kanunları uyarınca kurum kazancından indirilebilen bağış ve yardımlar ile 10/7/2018 tarihli ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 407'nci maddesi kapsamında tanımlanan mikro ve küçük işletmelerin teknoloji geliştirme bölgeleri ile Ar-ge ve tasarım merkezlerinden elde ettikleri istisnaya ve indirim konulu kazançları üzerinden bu vergi hesaplanmayacaktır.

Yukarıda madde numaraları verilen ve

üzerinden ek vergi hesaplanmayacak istisna ve indirimler aşağıdaki şekildedir:

- Türkiye'de kurulu yatırım fon ve ortaklıklarının portföy işletmeciliği kazanç istisnası,
- Risturn istisnası,
- Sat-kirala-geri al işlemlerinden doğan kazançlarda istisna,
- Kira sertifikası ihracı amacıyla varlık ve hakların satışından doğan kazançlara ilişkin istisna,
- Kur korumalı mevduat hesaplarından sağlanan kazançlara ilişkin istisna,
- Sponsorluk harcamaları,
- Makbuz karşılığı yapılan kazancın %5'i ile sınırlı bağış ve yardımlar,
- Okul, sağlık tesisi, öğrenci yurdu, çocuk yuvası, yetiştirme yurdu, huzurevi ve bakım ve rehabilitasyon merkezi yapımı veya bu tesislerin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için yapılan bağış ve yardımlar,
- Kültür ve turizm amaçlı bağış ve yardımlar,
- Cumhurbaşkanınca başlatılan yardım kampanyalarına yapılan bağış ve yardımlar,
- Türkiye Kızılay Derneğine ve Yeşilay Cemiyetine yapılan nakdi bağış ve yardımlar,
- Girişin sermayesi fonu,
- Korumalı işyeri indirimi,
- Yatırım indirimi istisnası (Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 61. maddesi kapsamında),

• 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 407'nci maddesi kapsamında tanımlanan mikro ve küçük işletmelerin teknoloji geliştirme bölgeleri ile Ar-ge ve tasarım merkezlerinden elde ettikleri istisnaya ve indirim konularına ilişkin olarak,

• İlgili kanunları uyarınca kurum kazancından indirilebilen bağış ve yardımlar.

d. Ek vergiden muaf mükellefler

6 Şubat 2023 tarihi itibarıyla, Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elâzığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa İlleri ile Sivas ilinin Gürün ilçesinde kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunanlar ek vergiden muaftır.

2. Deprem bölgesine ilişkin istisna ve indirimler ile diğer düzenlemeler

a. Depremden etkilenen personele işveren tarafından yapılan nakdi ve aynı yardımlar

Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde **depremden, kendisi, eşi, çocuğu veya anne ve babası etkilenen hizmet erbabına**, işverenler tarafından 2023/2/6 ila 2023/7/31 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) mevcut ücret, prim, ikramiye gibi ödemelerine ilave olarak yapılan **aynı yardımlar ile toplam tutarı 50.000 Türk lirasını geçmeyen nakdi yardımlar** 5510 sayılı Kanuna göre prime esas kazançta dâhil edilmeyecektir. Bu yardımlar üzerinden Gelir Vergisi Kanunu (GVK) uyarınca gelir vergisi ve Damga Vergisi Kanunu uyarınca damga vergisi de alınmayacaktır.

b. Emsal kira bedeli uygulaması

Mücbir sebep ilan edilen yerlerde 6 Şubat 2023 tarihi itibarıyla yerleşim yeri bulunan gerçek kişilerin, ikamet etmeleri amacıyla bedelsiz kullanımına bırakılan konutlara ilişkin olarak 2023 yılı gelirlerine uygulanmak üzere GVK'nın 73. maddesinde belirtilen emsal kira bedeli esası uygulanmayacaktır.

c. Bireysel emeklilik sisteminden yapılan ödemeler

Mücbir sebep ilan edilen yerlerde depremlerde veya bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak daha sonraki tarihlerde vefat edenlerin mirasçılarında, tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile sigorta ve emeklilik şirketleri tarafından ve bireysel emeklilik sisteminden, 6/2/2023 tarihinden itibaren yapılan ve GVK'nın 75. maddesinin ikinci fıkrasının (15) ve (16) numaralı bentlerinde sayılan menkul sermaye iradı kapsamındaki ödemeler üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmayacaktır.

ç. Veraset ve intikal vergisi istisnası

Mücbir sebep ilan edilen yerlerde depremlerde veya bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak daha sonraki tarihlerde vefat edenlerin mirasçılarında veraset yoluyla intikal eden mallar ile vefat eden hizmet erbabının eş, çocuk, anne ve babasına işverenler tarafından 6/2/2023 ila 31/7/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) yapılan yardımlar veraset ve intikal vergisinden müstesnadır. Bu intikaller nedeniyle veraset ve intikal vergisi beyannamesi verilmeyecek, ilişik kesme belgesi aranmayacaktır.

d. Deprem nedeniyle yasal defter ve belgeleri zayi olanlar tarafından yapılacak işlemler

Türk Ticaret Kanunu'na (TTK) ve Vergi Usul Kanunu'na (VUK) göre tutulması ve tasdiki zorunlu defterleri ile kullanmak mecburiyetinde bulunduğu belgeleri 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremler nedeniyle zayi olan mükellefler, durumu öğrendiği tarihten itibaren **31 Temmuz 2023 tarihine kadar** (bu tarih dâhil) **yetkili mahkemeden kendisine bir belge verilmesini isteyebilecektir.** Mahkeme bu talebi ivedilikle görüşüp ve gerekli gördüğü delillerin toplanmasını da emredebilecektir.

Ancak bu yerlerde bulunan mükellefin **il veya ilçe idare kurullarından** defter ve belgelerinin zayi olduğuna ilişkin olarak **alacağı belge de yetkili mahkemeden alınmış belge hükmündedir.** Böyle bir belge almamış olan mükellef, defterlerini ve belgelerini ibrazdan kaçınmış sayılır. Defter veya belgelerinin iş yerinde veya 3568 sayılı Kanun uyarınca yetkili meslek mensubunun faaliyetlerini yürüttüğü yerde zayi olduğunu beyan eden mükellef, ilgili mahkemeye veya il/ilçe idare kuruluna başvurduğunu gösteren belge ile yeni defterlerin açılış onayını notere yaptırabilir. Şu kadar ki ilgili mahkeme veya kurullarca defter ve belgelerin zayi olmadığına karar verilmesi halinde mükellefler, defter ve belgelerini ibrazdan kaçınmış sayılacaktır.

Bu kapsamda yapılan yeni defterlerin tasdiki işleminden Harçlar Kanunu hükümlerine göre noter harcı, 1512 sayılı Noterlik Kanunu'na göre her ne adla olursa olsun noterlik ücreti alınmayacaktır.

TTK ve VUK kapsamında tutulması ve tasdiki zorunlu olup elektronik ortamda tutulan defterlerden, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından muhafaza edilen ya da muhafaza edilmek üzere anılan Bakanlığa elektronik ortamda iletilen defterler bakımından bu madde hükümleri uygulanmayacaktır.

e. Ticaret sicil harçları ve TSG'nde yayımlanan ilanlara ilişkin ücretlerin alınmaması

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde bulunan ticaret sicili müdürlüklerine kayıtlı ticari işletme, ticaret şirketleri ve şubelere ilişkin olarak;

- Adres değişikliği, aynı il sınırları içindeki ticaret sicili müdürlükleri arasında yapılacak merkez nakli, tasfiye ve terkin işlemlerinden,

- Deprem nedeniyle vefat edenlerin işletmenin sahibi, yönetim organı üyesi veya işletmeyi temsile yetkili olduğu hallerde, ticaret sicilinde bu kişilere ilişkin yapılacak değişikliklerden ve vefat eden kişilerin sahibi olduğu payların miras nedeniyle geçişine ilişkin yapılacak tescil işlemlerinden,

- Yukarıda belirtilen işlemler sonucunda düzenlenecek ticaret sicili kayıtlarına ilişkin belgelerden,

31 Temmuz 2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) Harçlar Kanunu'na göre ticaret sicil harçları ile 5174 sayılı Kanun'da öngörülen herhangi bir ücret ve gerçekleştirilen tescil, değişiklik ve terkin işlemlerine ilişkin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanacak ilanlardan ilan ücreti alınmayacaktır.

f. Esnaf ve sanatkârlardan tescil, tadil ve terkin işlemlerine ilişkin harç ve ücret alınmaması

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde 5362 sayılı Kanun hükümlerine göre faaliyet gösteren ve depremden zarar gören esnaf ve sanatkârlara ilişkin olarak; aynı sınırları içindeki tescil, tadil ve terkin işlemleri ile sicil tasdiknamesinden 31 Temmuz 2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) anılan Kanun'da öngörülen harç, herhangi bir ücret ve gerçekleştirilen tescil, tadil ve terkin işlemlerine ilişkin Esnaf ve Sanatkârlar Sicil Gazetesinde yayımlanacak ilanlardan ilan ücreti alınmayacaktır.

g. Deprem bölgesindeki kişi ve kurumlardan olan alacakların şüpheli alacak olarak değerlendirilebilmesi

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde; gelir ve kurumlar vergisi yönünden mükellefiyet kaydı bulunan kişilerden veya gelir vergisi mükellefiyeti bulunmayan ancak yerleşim yeri bu yerlerde olan gerçek kişilerden ya da kuruluş ve faaliyet yeri bu yerlerde bulunan kurumlar vergisi mükellefiyeti olmayan teşekküllerden alacağı bulunan mükellefler, açılan tespit davası üzerine mahkeme tarafından borçlunun mal varlığının en az üçte birini kaybettiğine yönelik verilmiş bir karar bulunması şartıyla, deprem tarihinden önce doğmuş olan ve varlığı VUK'ta sayılan belgeler ile tevsik edilen alacaklarını aynı Kanun'un 323. maddesinde yer alan hükümlere göre dava veya icra safhasında bulunan alacak kabul ederek, bu

alacakları için pasifte karşılık ayırabilecektir.

İşletme hesabı esasında defter tutan mükellefler, bu fıkra kapsamında tespit edilen şüpheli alacaklarını defterlerinin gider kısmına kaydedeceklerdir.

h. Depremde hasar gören bina ve taşıtlara ilişkin bazı vergi, ceza ve faizlerin terkin edilmesi

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde, depremlerde yıkılan veya ağır ya da orta hasarlı binalara ve ağır hasar görenek kullanılamaz duruma gelen taşıtlara ilişkin olup 6 Şubat 2023 tarihinden önce tahakkuk eden ve bu Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan;

- Emlâk vergisi, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı,
- Çevre Temizlik Vergisi ve
- Motorlu taşıtlar vergisi ile

bu alacaklara ilişkin vergi cezası, gecikme faizi, gecikme zammı terkin edilir ve taşıtlar üzerinde 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre vergi dairelerince tatbik edilmiş hacizler kaldırılacaktır.

Bu hüküm, kapsama giren taşıtlara 6 Şubat 2023 tarihinden önce 2918 sayılı Kanun'un 116. maddesine göre verilen trafik idari para cezası ile 6001 sayılı Kanun'un 30. maddesine göre verilen idari para cezaları ve bu cezanın verilmesine ilişkin geçiş ücreti ile gecikme zammı alacakları için de uygulanacaktır.

Vergi Usul Kanununda Yapılan Değişiklikler

✓ Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerin Bankaya Satılmasında Döviz Dönüşüm Desteği İle İlgili Tebliğ

26 Ocak 2023 Tarihli ve 32085 Sayılı Resmî Gazete’de “Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2023/5)” yayımlandı.

Tebliğ, firmaların yurt dışı kaynaklı dövizlerinin Merkez Bankasına satılması ile Türk lirası vadeli mevduat ve katılma hesaplarına dönüştürülmesi halinde firmalara sağlanacak desteğe ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir.

Tebliğ metninden, döviz dönüşüm desteği uygulamasının;

- Yurt dışı kaynaklı dövizlerini Merkez Bankasına satan firmalar,
- Yurda getirilen yurt dışı kaynaklı dövizin en az yüzde 40’ını Merkez Bankasına satma zorunluluğu olan firmalar açısından iki farklı şekilde düzenlendiği anlaşılmaktadır.

1) Yurt dışı kaynaklı dövizlerin Merkez Bankasına satılmasında döviz dönüşüm desteği sağlanması

Firmaların yurt dışı kaynaklı dövizlerinin banka aracılığıyla Merkez Bankasına satışı sırasında, Merkez Bankasınca **belirlenecek süre boyunca döviz alımı yapmama taahhüdünde bulunulması** şartıyla, taahhüt sahibi firmalara dönüşüm kuru üzerinden **Türk lirasına çevrilen tutarın yüzde 2’si kadar** döviz dönüşüm desteği ödenecektir.

Banka aracılığıyla Merkez Bankasına yapılan satış esnasında bu kapsamda alınan taahhütler için hesaplanan döviz dönüşüm desteği tutarı Merkez Bankasınca firmaya ödenmek üzere ilgili bankaya aktarılacaktır.

Bu kapsamda yapılan döviz dönüşüm desteği ödemelerine ilişkin usul ve esaslar Merkez Bankasınca belirlenecektir.

2) Yurt dışı kaynaklı dövizlerin Türk lirası vadeli mevduat ve katılma hesaplarına dönüştürülmesinde döviz dönüşüm desteği sağlanması

Bilindiği üzere, İhracat Genelgesinin ek 1 inci maddesi uyarınca, 18.04.2022 tarihinden itibaren, İBKB’ye veya DAB’a bağlanan ihracat bedellerinin en az %40’ı İBKB’yi veya DAB’ı düzenleyen bankaya satılması zorunludur.

Tebliğe göre, yurda getirilen yurt dışı kaynaklı dövizin en az yüzde 40’ı Merkez Bankasına satıldıktan sonra getirilen **dövizin kalan kısmının dönüşüm kuru üzerinden Türk lirası vadeli mevduat ve katılma hesaplarına dönüştürülmesi** ve Merkez Bankasınca belirlenecek süre boyunca Merkez Bankasına satılan tutardan daha fazla döviz alımı yapmama taahhüdünde bulunulması şartıyla, taahhüt sahibi firmalara dönüşüm kuru üzerinden **Türk lirasına çevrilen tutarın yüzde 2’si kadar** döviz dönüşüm desteği sağlanacaktır.

Bu madde kapsamında dönüşümü yapılacak döviz cinsleri, açılacak Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarının vadeleri ile diğer usul ve esaslar Merkez Bankasınca belirlenecektir.